

BETREK DE BUURT BIJ JOUW PLANNEN VOOR DE OMGEVING

Versie 28 november 2024

Handreiking participatie bij aanvragen omgevingsvergunningen

Inhoud

Hoofdstuk 1: Waarom deze handreiking?	3
Hoofdstuk 2: Weinig gevolgen voor de omgeving en participatie	5
Hoofdstuk 3: Gemiddelde gevolgen voor de omgeving en participatie	6
Hoofdstuk 4: Veel gevolgen voor de omgeving en participatie	7
Hoofdstuk 5: Tips.....	9
Bijlage: voorbeeld participatieverslag.....	10

Hoofdstuk 1: Waarom deze handreiking?

Als er iets verandert in de omgeving, dan heeft dat altijd effect. Zet je een uitbouw aan je huis of wil je een B&B aan huis beginnen, dan verandert er iets voor de mensen die naast of tegenover je wonen. Wil je een aantal woningen bouwen of wil je een camping aanleggen, dan verandert de omgeving niet alleen voor je directe burens, maar heeft je plan ook effect op een groter deel van de buurt of wijk.

In deze en nog veel meer situaties heb je mogelijk één of meer vergunningen nodig. Je hebt dan te maken met de Omgevingswet. Een belangrijk onderdeel van de omgevingswet is participatie. De wet verwacht van je dat je de burens en/of de omgeving informeert over en betreft bij je plannen als je iets gaat veranderen in de omgeving. Dat is eigenlijk heel gewoon, want als goede buur doe je dat. Dat doe je zelf en dat doe je voordat je een vergunning aanvraagt bij de gemeente. Maar hoe doe je dat? In deze handreiking krijg je tips en suggesties. We maken onderscheid tussen plannen met weinig gevolgen voor de omgeving, gemiddelde en grote gevolgen.

Goed om te weten: meer informatie over de Omgevingswet staat op www.westbetuwe.nl/omgevingswet

Grotere kans op acceptatie van je plan

Je betreft je burens en/of de omgeving bij je plan. Dit noemen we participatie. Je komt dan te weten wat jouw omgeving van je plan vindt. Misschien zijn er zelfs mensen in de omgeving die kennis, tips of creatieve oplossingen hebben. Daardoor wordt je plan mogelijk beter. En, ook heel belangrijk, de omgeving is dan op de hoogte van wat je gaat doen. Omdat mensen in de omgeving weten wat je gaat doen en daarover hebben kunnen meepraten of meedenken is de kans op acceptatie van je plan groter.

Gevolgen voor de omgeving

Bedenk voor je de vergunning aanvraagt wat er verandert in de omgeving:

- Het aantal woningen of gebouwen;
- Het uit- en/of aanzicht ;
- Geluid
- Natuur en milieu
- Openbare ruimte
- Beleving
- Verkeer

Hoe meer gevolgen, hoe meer je doet aan het betrekken van de omgeving.

Participatie soms verplicht

In de volgende situaties is participatie verplicht. Dat heeft de gemeenteraad bepaald.

- Als jouw plan niet past in het Omgevingsplan (voorheen het bestemmingsplan van de gemeente);
- Als je tenminste één woning wilt bouwen;
- Als je een bedrijfspand wilt bouwen of het gebruik van een bedrijfspand verandert;

- Als je een antenne-installatie en/of (licht)reclamemast installeert of verandert.
- Als je een recreatieve voorziening start, zoals een B&B, camping of kanoverhuur.
- Bij projecten voor het opwekken van energie
- Bij het realiseren van sporthallen en -terreinen of andere maatschappelijke voorzieningen
- Bij de aanleg van een weg of andere infrastructurele projecten.

Als we denken dat de belangen van de omgeving onvoldoende in beeld zijn gebracht, kan de gemeente besluiten dit zelf te doen. Dat kan helaas betekenen dat je aanvraag langer in behandeling is. En dat je te maken krijgt met hogere legeskosten.

Hoofdstuk 2: Weinig gevolgen voor de omgeving en participatie

In de meeste gevallen hebben plannen van particulieren weinig gevolgen voor de omgeving. Jouw plan gaat bijvoorbeeld alleen over jouw woning of tuin: je wilt een dakkapel plaatsen of een zijraam of je wilt een verdieping op een garage zetten. Zodra je de gebruiksfunctie van je huis of pand verandert, omdat je bijvoorbeeld een kantoor of kapperszaak aan huis wilt beginnen, zijn er meer gevolgen voor de omgeving. Zie de paragraaf *Gemiddelde gevolgen voor de omgeving*.

Wie betrek je en hoe doe je dat?

- Je informeert de burens die zicht hebben op jouw huis of tuin. Dit kun je doen door met de burens in gesprek te gaan en/of hen een brief of mail te sturen. Je kunt ook een groepsapp maken of hen uitnodigen voor een informeel inloopmoment.
- Je beantwoordt vragen en neemt zoveel mogelijk zorgen weg.

Wat heb je gedaan met de resultaten van de participatie?

Laat bij je aanvraag van de omgevingsvergunning weten wat je hebt gedaan om je burens te informeren en te betrekken. Hierin schrijf je wat je burens vinden van je plan. Is er wel of geen draagvlak voor je plan? Hebben reacties van de burens geleid tot aanpassingen van je plan? Maak inzichtelijk wat je wel en/of niet hebt kunnen doen en wat daarbij de overwegingen zijn geweest. Een voorbeeld van een participatieverslag staat in de bijlage van deze handreiking.

Hoofdstuk 3: Gemiddelde gevolgen voor de omgeving en participatie

Jouw plan gaat bijvoorbeeld of het bouwen van één woning tot vijf woningen. Of je wilt de gebruiksfunctie veranderen: bijvoorbeeld een huis veranderen in een praktijkruimte. Laat in dit geval de omgeving vroegtijdig meepraten en meedenken. Weeg hun belangen mee in de keuzes voor de verdere uitwerking van je plan. Pas je plan zo nodig aan, zodat het plan verbetert of beter bij de omgeving aansluit en de kans op acceptatie groter is.

Wie betrek je en hoe doe je dat?

Voor de vergunningaanvraag is het van belang dat je de omgeving laat meedenken en meepraten over jouw plan. Denk aan:

- Buren en direct omwonenden
- De mensen die betrokken zijn bij het bedenken en uitvoeren van je plan, zoals de aannemer en de architect
- Buurtgenoten en dorpsplatforms
- De mogelijke gebruikers, huurders of kopers
- Organisaties of personen die je nodig hebt om je plan te realiseren, zoals bijvoorbeeld het waterschap.

Aanvullend op de participatievormen in de vorige paragraaf over plannen met weinig gevolg voor de omgeving kun je denken aan het houden van een informatiebijeenkomst, een (online) enquête of een website.

Wat heb je gedaan met de resultaten van de participatie?

Ook bij plannen met gemiddelde gevolgen is het belangrijk om de resultaten van de participatie vast te leggen. Je stuurt een participatieverslag mee bij de aanvraag van de omgevingsvergunning. Een voorbeeld van een participatieverslag staat in de bijlage van deze handreiking.

- Houd presentielijsten bij en maak verslagen.
- Maak een overzicht van de participatiestappen die je hebt gezet en wat de (tussentijdse) resultaten zijn. Deel deze gedurende het hele proces ook met de betrokkenen.
- Geef aan voor welke onderdelen van je plan of welke alternatieven wel of geen draagvlak is.
- Geef aan wat je gedaan hebt met de resultaten van de participatie. Heeft de inbreng van de betrokken personen/organisaties bijvoorbeeld geleid tot aanpassingen van je plan en op welke manier?
- Maak goed inzichtelijk wat je wel en/of niet hebt kunnen doen en wat daarbij de overwegingen zijn geweest.
- Evalueer tijdens en na het proces van participatie en leg dat ook vast.

Hoofdstuk 4: Veel gevolgen voor de omgeving en participatie

Jouw plan gaat over de herontwikkeling van een beeldbepalende locatie, bijvoorbeeld in het centrum van een dorp of in een park. Of je wilt meer dan vijf woningen bouwen. Dit zijn enkele voorbeelden van plannen met een ingrijpend effect op de omgeving: het aanzicht verandert en/of er ontstaat meer parkeerdruk.

Wie betrek je en hoe doe je dat?

Bij een plan met veel gevolgen voor de omgeving raden we je aan de volgende personen/organisaties te betrekken:

- Buren en direct omwonenden
- De mensen die betrokken zijn bij het bedenken en uitvoeren van je plan zoals de aannemer en de architect.
- Buurtgenoten, dorpsplatforms
- De mogelijke gebruikers, huurders of kopers van het bouwplan
- Organisaties of personen die je nodig hebt om het plan te realiseren zoals bijvoorbeeld een waterschap.
- Belangenverenigingen, zoals een vereniging voor landschapsbehoud, een archeologische vereniging of een koepel van sportverenigingen.

Geef betrokkenen tijd en ruimte om mee te denken over je plan. Laat alternatieven zien of inventariseer ideeën die betrokkenen hebben. Kijk vervolgens goed of je het plan beter kan maken met de inbreng van de participatie.

Aanvullend op de participatievormen bij plannen met weinig en gemiddelde gevolgen voor de omgeving kun je denken aan de volgende mogelijkheden: brainstorm-sessies, webinar, werksessies en digipanel.

Wat heb je gedaan met de resultaten van de participatie?

Ook nu is het belangrijk om de resultaten van de participatie vast te leggen en toe te voegen aan de aanvraag omgevingsvergunning. Een voorbeeld van een participatieverslag staat in de bijlage van deze handreiking.

- Houd presentielijsten bij en maak verslagen.
- Maak een overzicht van de participatiestappen die je hebt gezet en wat de (tussentijdse) resultaten zijn. Deel deze gedurende het hele proces ook met de betrokkenen.
- Geef aan voor welke onderdelen van je plan of welke alternatieven wel of geen draagvlak is.
- Geef aan wat je gedaan hebt met de resultaten van de participatie. Heeft de inbreng van de betrokken personen/organisaties bijvoorbeeld geleid tot aanpassingen van je plan en op welke manier?
- Maak goed inzichtelijk wat je wel en/of niet hebt kunnen doen en wat daarbij de overwegingen zijn geweest.
- Evalueer tijdens en na het proces van participatie en leg dat ook vast.

Advies

We adviseren je graag over de mate van participatie die past bij jouw plan. Twijfel je of heb je vragen, neem gerust contact op met de medewerker die jouw contactpersoon is bij de behandeling van jouw plan of met het klantcontactcentrum van de gemeente.

Hoofdstuk 5: Tips

We kunnen niet alle situaties die zich voor kunnen doen vooraf bedenken en omschrijven. We kunnen je nog wel een aantal tips meegeven voor jouw participatie met de omgeving.

Zorg voor een goede voorbereiding

- Overleg met betrokkenen op de plek waar je plan straks komt. Nodig iedereen op tijd uit. En - heel belangrijk- houd rekening met de schoolvakanties en, als het even kan, ook met belangrijke sportevenementen.
- Schrijf je mails, brieven, folders in begrijpelijke taal en maak gebruik van foto's en illustraties.
- Verplaats je in de betrokkenen: hoe zou jij zelf reageren op een plan in jouw directe omgeving?
- Het helpt als je werkt met thema's zoals groen, verkeer en parkeren. Alle onderdelen van je plan krijgen dan de aandacht.
- Bereid je voor op vragen uit de buurt over bijvoorbeeld beschermde planten, bomen en dieren of de aanwezigheid van bijzondere voorzieningen, zoals een verzorgingshuis, school of beschermde woonvorm.
- Als je te maken hebt met veel betrokkenen en veel (verschillende) belangen, denk er dan eens aan om iemand van buiten je te laten helpen bij de participatie met de omgeving. Jij kunt je dan richten op de inhoud.

Duidelijke kaders voor participatie

- Geef duidelijk aan wat er al vast ligt. Vaak ligt bijvoorbeeld het budget vast of heb je te maken met wetten en regels.
- Leg uit en licht toe waarover betrokkenen kunnen meepraten en meedenken en welke speelruimte er is.
- Het kan helpen om organisaties die beslissen over jouw plan, zoals een waterschap, provincie of gemeente een rol te geven in het participatieproces.
- Blijf iedereen informeren. Ook als je plan even stil ligt. Geïnformeerd wachten op volgende informatie vindt iedereen fijn.

Ken de betrokkenen

- Spreken zij namens zichzelf of namens een groep, zoals de straat, buurt of belangengroep.
- Weet of en hoe zij eventueel onderling afstemmen of overleggen met elkaar.
- Stem je manier van informeren, overleg en de werkvormen af op de betrokkenen.
- Nodig raadsleden uit, zodat zij ook een beeld krijgen van het participatieproces.
- De gemeente heeft veel informatie over de verschillende kernen. We brengen je graag in contact met medewerkers die je verder kunnen helpen.

Veel succes met de voorbereiding van jouw plan!

Bijlage

Voorbeeld participatieverslag

In het participatieverslag beschrijft u hoe u mensen en organisaties bij uw plan heeft betrokken. U beschrijft welke informatie u heeft opgehaald en wat u daarmee hebt gedaan. U stuurt het verslag mee bij uw vergunningaanvraag. Dit participatieverslag is een voorbeeld. U kunt ook kiezen voor een eigen vorm om verslag te geven van wat u heeft gedaan om de omgeving bij uw initiatief te betrekken.

Uw gegevens

Naam:

Telefoonnummer:

E-mailadres:

Gegevens initiatief:

Naam:

Adres:

Postcode en woonplaats:

Met wie heeft u contact gehad over uw initiatief? En op welke manier heeft dit contact plaatsgevonden?

Wat vinden zij van uw plan?

Was er kritiek? Kreeg u tips of complimenten?

Op welke punten kunt u hen tegemoet komen en hoe gaat u dit doen? Heeft u dit al verwerkt in de aanvraag omgevingsvergunning?

Op welke punten kunt u hen niet tegemoet komen en waarom niet?

Welke overige afspraken heeft u gemaakt met de inwoners en organisaties in de omgeving van uw plan?

Heeft u de resultaten van het gesprek met de omgeving teruggekoppeld aan de omgeving en wat is hun reactie daarop?